

*Скринник А. М.,
здобувачка 4 курсу спеціальності 073 «Менеджмент»,
Науковий керівник: Хромушина Л.А.,
канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової,
Сумський національний аграрний університет, м. Суми*

УПРАВЛІНСЬКІ ПІДХОДИ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Функціонування та розвиток аграрного сектору України відбувається у контексті процесів глобалізації та європейської інтеграції. Долучення до спільного ринку Європи розкриває нові перспективи для реалізації товарів, проте, водночас, загострюється суперництво та висувуються вищі критерії до стандартів якості та безпечності як сільськогосподарського виробництва, так і продукції. У таких умовах забезпечення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції стає важливим завданням управління аграрними підприємствами.

Адаптація до норм Європейського Союзу, впровадження передових технологій та налагодження систем контролю якості, – усе це є необхідним для виробників у контексті європейської інтеграції. Рівень конкурентоспроможності продукції встановлюється її спроможністю успішно конкурувати на ринку, що досягається завдяки комбінації відмінної якості та привабливої вартості. Визначальну роль у цьому відіграє налагоджене керівництво діяльністю підприємства, яке гарантує розумне використання наявних активів, покращення характеристик виробленої продукції та інкорпорацію інновацій, що, своєю чергою, посилює позиції на світових аренах [1, с. 243]. Крім того, у контексті європейської інтеграції підвищується значення стандартизації та сертифікації аграрної продукції відповідно до вимог ЄС, що створює передумови для розширення експорту та інтеграції українських підприємств у глобальні аграрні ланцюги створення вартості. Зближення з Європою змінює сільське господарство України, відкриваючи ринки та інвестиції, але посилюючи конкуренцію та потребуючи модернізації. У таких умовах конкурентоспроможність продукції залежить від ефективних управлінських рішень, спрямованих на підвищення ефективності та якості [2, с. 138].

Сучасний розвиток аграрного сектору потребує ефективного управління підприємствами, бо зростаюча конкуренція та інтеграція України до європейського економічного простору вимагають застосування сучасних підходів. У науковій літературі виокремлюють кілька основних підходів до управління, застосування яких сприяє підвищенню конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції (табл. 1).

Таблиця 1 – Сучасні підходи до управління конкурентоспроможністю сільськогосподарської продукції

Управлінський підхід	Основна характеристика	Очікуваний результат
Стратегічний	Формування довгострокової стратегії розвитку, аналіз середовища, диверсифікація виробництва	Зміцнення конкурентних позицій підприємства на ринку
Технологічно-інноваційний	Впровадження сучасних технологій і цифровізації виробництва	Підвищення продуктивності та якості продукції
Маркетинговий	Орієнтація на потреби споживачів, розвиток бренду, аналіз ринку	Збільшення охоплення ринку та стимулювання попиту
Управління якістю	Впровадження міжнародних стандартів якості (ISO, HACCP, GlobalG.A.P.)	Підвищення довіри споживачів і доступ до міжнародних ринків
Сталий розвиток	Ощадливе поводження з ресурсами та природозберігаючі виробничі технології	Формування довгострокової конкурентоспроможності

Джерело: складено на основі [3; 4].

Поєднання стратегічного мислення, інновацій, маркетингових технологій, забезпечення якості, дотриманням засад сталого розвитку сприятимуть підвищенню виробничих показників та зміцненню конкурентних позицій сільськогосподарців. Визначальними кроками при цьому є оновлення виробничих потужностей, активне впровадження інновацій, забезпечення відповідності нормам Європейського Союзу, нарощування експортної діяльності, оптимізація використання наявних ресурсів та перехід до цифрового управління, що у сукупності забезпечить стійке позиціонування українських агровиробників на міжнародному ринку.

Список використаних джерел:

1. Терлецька Ю., Кравчук А. Управління якістю продукції у системі забезпечення конкурентоспроможності підприємства. *Молодий вчений*. 2022. №1 (101). С. 242–245. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2022-1-101-49>.
2. Beiko L., Lialyk A., Tkach U. The influence of european integration on the enterprises of the agrarian, food and processing industry within the framework of food security of ukraine. *Innovative economy*. 2024. С. 136–143. URL: <https://doi.org/10.37332/2309-1533.2024.1.16>.
3. Артеменко Л. П., Загорулько Т. В., Ергюн К. Стратегії управління конкурентоспроможністю підприємств на засадах сталого розвитку. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. 2024. № 27. С. 43–51. URL: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.27.2023.297218>.
4. Корюгін А., Фалдина Н. Вплив цифровізації на конкурентоспроможність аграрних підприємств у міжнародному товарному ринку. *Modeling the development of the economic systems*. 2025. № 4. С. 162–169. URL: <https://doi.org/10.31891/mdes/2025-18-18>.